

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.483/2024/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Horváth Péter, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. szeptember 9.

Az ügy tárgya: emberölés büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Fővárosi Bíróság, 12.B.493/2009/99., ítélet,
tárgyalás, 2010. december 21.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.156/2011/39., ítélet,
nyilvános ülés, 2012. február 21.

Az indítvány előterjesztője: a Legfőbb Ügyészség
az I. rendű terhelt

Az indítvány iránya: hatályban tartás
az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség, valamint az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Fővárosi Bíróság 12.B.493/2009/99. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.156/2011/39. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Bíróság a 2010. december 21. napján kihirdetett 12.B.493/2009/99. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntetéseben [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), c) és d) pont]. Ezért – mint többszörös visszaesőt – életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban 30 év után bocsátható feltételes szabadságra. Megszüntette a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.B.1804/2007/3. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetésből engedélyezett feltételes szabadságot. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2012. február 21. napján jogerős 2.Bf.156/2011/39. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében – a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések pontosítása mellett – helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben rögzített tényállás lényege az I. rendű terheltet érintően következő. Az I. rendű terhelt és a III. rendű terhelt unokatestvérek.

A II. rendű és a IV. rendű terhelt baráti kapcsolatban állnak, gyermekkori ismerősök, míg a II. rendű és a IV. rendű terhelt a III. rendű terhelttel ismerősi kapcsolatban állnak.

Az I. rendű terhelt 2007. augusztus 19. napján szabadult korábbi szabadságvesztés büntetéséből, és az egyik régebbi ismerőse lakásában lakott.

2007. augusztus 27. napján reggel a III. rendű terhelt a II. rendű és a IV. rendű terhelttel találkozott abból a célból, hogy piacozni mennek. A találkozás követően úgy döntöttek, hogy trükkös lopás módszerével fognak bűncselekményt elkövetni.

E módszer szerint idős sértettek hiszékenységet kihasználva, valótlan ürügyre hivatkozva bekéredzkednek a sértett lakásába, majd álcájukat kihasználva a fellelhető értékek után kutatnak, és azokat eltulajdonítják.

E napon a III. rendű terhelt telefonon felhívta az unokatestvérét azért, hogy a bűncselekmény elkövetésébe bevonja.

A III. rendű terhelt telefonhívásakor az I. rendű terhelt mobiltelefonját az ismerőse vette fel, mert az I. rendű terhelt ez idő alatt a fürdőszobában tartózkodott. A III. rendű terhelt megüzenzte az I. rendű terheltnek, hogy a közelben található presszóban várja őt.

Az üzenetnek megfelelően az I. rendű terhelt kb. 10 perc elteltével a közeli presszóba ment az ismerősével, ahol a társaival a tervezett vagyron elleni bűncselekmény részleteit megbeszélte.

A presszótól a terheltek a III. rendű terhelt tulajdonában álló személygépkocsival indultak el a megfelelő elkövetési helyszín kiválasztására. A gépkocsit a IV. rendű terhelt vezette.

Az eljárás során kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy kinek a javaslatára mentek ahhoz a házhoz, ahol a sértett lakott.

A terheltek kb. 11 óra 35 perc körüli időben érkeztek az utcába, ahol az I. rendű és a II. rendű terhelt kiszállt az autóból és a házhoz ment.

A III. rendű és a IV. rendű terhelt a gépkocsiban maradt, várakozott, a helyszín közelében körözött az autóval.

A házban felújítási munkálatokat végeztek, ezért a társasház kapuja nyitva volt, és a házban az építkezés nagy zajjal járt.

Az I. rendű és a II. rendű terhelt a lépcsőházban a sértett I. emelet 1. szám alatti lakásához ment, majd becsöngettek, ahol a 91 éves sértett ajtót nyitott. Az I. rendű és a II. rendű terhelt rendőrnek adta ki magát, az I. rendű terhelt egy rendőrségi jelvényt vagy annak utánzatát is felmutatta, és az előre kitalált – utólag már pontosan meg nem állapítható – ürüggyel bementek a sértett lakásába.

A lakás nagyszobájában felszólították a sértettet – az általuk kitalált, de utólag már pontosan meg nem állapítható ürügyre hivatkozva –, hogy mutassa meg, illetve adja elő az értékeit.

A sértett közölte velük, hogy nincsenek értékei, ezt követően a II. rendű terhelt elkezdte átvizsgálni a nagyszobában lévő szekrényeit, fiókokat, azokban érték után kutatott, míg az I. rendű terhelt a sértettet próbálta meg szóval tartani, és így társa magatartásáról elterelni a figyelmet.

Az I. rendű és a II. rendű terhelt magatartását látva a sértett gyanakodni kezdett arra, hogy a terheltek ténylegesen nem rendőrök, emiatt szóváltásba keveredett az I. rendű terhelttel, és segítségül akarta hívni a szomszédját.

Ezt a szándékát a sértett közölte az I. rendű terhelttel, aki a lelepleződés miatt megütötte a sértettet, aki ettől a földre esett háttal.

Az ütést és a sértett földre esését a II. rendű terhelt észlelte, majd látta, hogy a társa a földön fekvő sértettet miként bántalmazza.

Az I. rendű terhelt a földön fekvő, idős korú sértettet kitartóan bántalmazta, több alkalommal testszerte megütötte, illetve megrúgta, valamint többször megtaposta a sértett fejét, a nyakát, és a mellkasát.

A bántalmazás során az I. rendű terhelt a sértett fejét legalább 4 alkalommal, minimum közepes erővel, legalább 5 alkalommal közepes-nagy erővel és legkevesebb 5 alkalommal nagy erővel, a sértett nyakát legalább 1 alkalommal nagy erővel, a sértett felső testét, illetve mellkasát legalább 2 alkalommal minimálisan közepes erővel, összesen legalább 17

alkalommal, továbbá a sértett lábszárát minimálisan egy alkalommal, legalább kis-közepes erővel megütötte, megrúgta, illetve megtaposta.

A II. rendű terhelt semmilyen módon nem kísérelte meg, hogy társát a sértett bántalmazásának abbahagyására bírja rá.

A II. rendű terhelt amikor észlelte, hogy az I. rendű terhelt a sértettet bántalmazza, az ujjnyomatainak eltüntetése végett előbb egy ronggyal elkezdte letörölni az általa érintett berendezési tárgyakat, majd a sértettet továbbra is kitartóan bántalmazó I. rendű terhelt felszólítására a lakás konyhájába ment, hogy bors után kutasson, amivel a szagnyomokat leplezhetik el.

Az I. rendű terhelt a sértett bántalmazását követően a konyhában tartózkodó II. rendű terhelthez ment, rövid ideig együttesen kerestek, de nem találtak borsot.

Az I. rendű és a II. rendű terhelt a bántalmazást követően a lakás nagyszobájában és kishálószobájában lévő képek közül 5 darabot a falról leakasztott az elszállításra előkészített úgy, hogy azokat a sértett ruházatával letakarta.

Ezen túlmenően a nagyszobában lévő ismeretlen eredetű porcelán vázából átalakított asztali lámpa ernyőjét az I. rendű terhelt leszerelte azért, hogy a vázát elvigyék.

A lakásból magukhoz vettek 3 darab ismeretlen eredetű festményt, valamint a porcelán vázából átalakított lámpatestet, és azokkal együtt távoztak oly módon, hogy 2 darab festményt és a vázát a II. rendű terhelt, míg a fennmaradó festményt az I. rendű terhelt vitte, és a lakásajtót maguk után becsukták.

Az I. rendű és a III. rendű terhelt a sértett lakásába való bejutást követően is több alkalommal hívta egymást mobiltelefonon, és rövid beszélgetést folytattak egymással.

A terheltek távozásakor a súlyosan sérült sértett még életben volt.

A helyszínről a terheltek a IV. rendű terhelt által vezetett, és a III. rendű terhelt tulajdonában álló személygépkocsival mentek el, amely megállt a ház előtt, itt az I. rendű és a II. rendű terhelt beszállt a gépkocsi hátsó ülésére, az eltulajdonított értékeket pedig a gépkocsi első ülése és a lábuk közé helyezték.

A gépkocsival először a III. rendű terhelt testvérének házához közlekedtek, majd onnan a terheltek tovább indultak.

Ezt követően az I. rendű terhelt a gépkocsiból kiszállt, és az eltulajdonított értékekkel együtt távozott.

A későbbiekben a III. rendű terhelt előbb a IV. rendű terhelte, majd a II. rendű terhelte tette ki az általuk megjelölt helyen.

14 óra 30 perc körüli időben a sértett szomszédja észlelte, hogy a szokásától eltérően a lakásának konyhaablaka még mindig nyitva van, ezért egy másik szomszédval együtt megkísérelték felvenni a kapcsolatot a sértettel, majd miután ez eredményre nem vezetett, értesítették a rendőrséget.

Az I. rendű terhelt bántalmazása következtében a sértett a jobb és bal alsó- felső szemhéj, valamint az orrgyök haránt irányú 1,5 centiméteres sávban mutatkozó lágyrészeinek zúzódását; az arc területén többszörös zúzódásos és hámfosztásos sérülést; a nyakon elől 5 centiméteres sávban 13 centiméteres lágyrész zúzódást; a kulcsfont vonalában a bal oldalon 8-10 centiméter hosszú vérbeszűrődést; ez alatt 9x5 centiméter kiterjedésű vérbeszűrődéses jellegű zúzódást; a bal vállcsúcs zúzódását; a bal lapocka felső részének vetületében 4x5 centiméteres területen pontszerű vérbeszűrődéses jellegű zúzódásokat; a jobb lábszáron a térd alatt a sípcsont vetületében ujjbegynyi lágyrészt zúzódást; a tarkótájék mindkét oldalán, a bőr alatti kötő- és zsírszövet fejtetőre és mindkét halántékra ráterjedő, összefüggő zúzódását;

továbbá a bal arcfélen lévő 1,5x1,5 centiméteres hámfosztással összefüggésben a sebalapban a felső állcsont törését; az orrgyök tájékának sérülésével összefüggésben az orrcsont törését; a nyaki sérülésekkel összefüggésben a nyelvgyök zúzódását, a nyelvcsont és a gégehez tartozó pajzsporc kétoldali törését; az arcon lévő zúzódásos sérülésekkel összefüggésben mindkét szemgödör és járomcsont, valamint a felső állcsont a légtartó arcüreg megnyílásával és az állkapocs darabos törésével együtt járó darabos törését; elöl mindkét oldalon a III. borda szegycsonthoz közeli törését, a szegycsont törését, ezekkel összefüggésben a lágyrészt zúzódását; hátul jobb oldalon, a lapocka csúcsának vonalában a II., IV., V., VI., VII., VIII. bordák törését, a bal tüdő felső lebenyének a borda törtvég által okozott zúzódását; hátul bal oldalon a II. és III. bordák törését szenvedte el.

A külső zúzódásos és hámfosztásos, illetve a bőrfolytonosság megszakadással járó sérülések 8 napon belüli gyógyuló gyógytartamúak, a tarkótájék zúzódásos sérülése, a tüdőzúzódás, valamint a csonttöréssel járó sérülések 8 napon túli gyógytartamúak.

A nyaki sérülések, azok légzést gátló hatása miatt, az arckoponya darabos törése, az orr és szájüreg abszolút anatómiai közelsége miatt fennálló vérbelehelés lehetősége okán, továbbá a tüdőzúzódással együtt járó nagy számú bordatörés a légzőmozgások súlyos gátlása okán életveszélyes sérülések voltak.

A sértett – a bántalmazást követően körülbelül fél-egy órán belül bekövetkezett – halálát az I. rendű terhelt által okozott nagy számú külső és belső sérülés által eredményezett heveny idegrázkódtatás, légzési és keringési elégtelenség okozta. A sértettet ért bántalmazást követő azonnali orvosi segítségnyújtás sem háríthatta volna el a sértett halálát.

A lakásból eltulajdonított ismeretlen eredetű festmények, valamint az ismeretlen eredetű porcelán lámpatest értéke a 20.000 forintot meghaladta, azonban a 200.001 forintot nem érte el. Az okozott kár nem térült meg.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Legfőbb Ügyészség a Be. 651. § (3) bekezdésében írt kötelezettségére figyelemmel, a Be. 649. § (4) bekezdésére alapítottan, valamint az I. rendű terhelt – szintén a Be. 649. § (4) bekezdésében írt okból –terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.1323/2024/4. számú felülvizsgálati indítványában az I. rendű terhelt tekintetében a jogerős határozat hatályban tartását indítványozta, míg az I. rendű terhelt azt kérte, hogy a Kúria enyhítse a büntetését, illetve csökkentse a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

[6] Az ügyészség álláspontja szerint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) egyezményesértést megállapító döntése akkor alapozza meg a felülvizsgálati eljárást, ha a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezésének sérelme a büntetőügyben eljáró bíróság jogerős határozatában, vagy az ügydöntő határozathoz vezető büntetőeljárásban valósult meg. E körben hivatkozott az EBH 2015.B.7. számú eseti döntésre.

[7] Kifejtette, hogy felülvizsgálati ok ugyanakkor nem valósul meg, ezért az anyagi jogerő feloldására, a jogerős határozat megváltoztatására nincs törvényes lehetőség, és a megtámadott ítélet hatályban tartása indokolt, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv (EJEB) nem az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását tekintette egyezményesértőnek, hanem egy – már a büntetés-végrehajtás szakaszába tartozó –

felülvizsgálati lehetőség olyan időpontban történő megnyílását, amely az EJEB által ajánlott idő kitöltése után „de facto” csökkenthetővé teszi az életfogytig tartó szabadságvesztére ítélt büntetését.

[8] Álláspontja szerint az EJEB jelen ügyben a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének felülvizsgáltára vonatkozó szabályozás általa vélt hiányosságát ítélte egyezményesértőnek, így az EJEB döntéséből egyedül az következik, hogy az alkalmazott jogszabály mellett további szabályozás szükséges, ami nem jogalkalmazói, hanem jogalkotó feladat.

[9] Mindezek alapján a kötelezően lefolytatandó felülvizsgálati eljárásban a Kúria állapíthatja meg, hogy a konkrét ügyben az egyezményesértés jogalkalmazói eszközökkel nem orvosolható, és így az EJEB által egyéb érdektelen személy és mások kontra Magyarország ügyben hozott ítélet alapján nincs ok és mód az alapügyben meghozott ítélet megváltoztatására.

[10] Mindezekre tekintettel a Legfőbb Ügyészség a jogerős határozat az I. rendű terhelt tekintetében hatályban tartását indítványozta.

[11] Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában kifejtette, hogy az alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4. napján kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) alapján Magyarország ellen kérelmet nyújtott be az EJEB-nél, melyben azt kifogásolta, hogy hosszú idő után helyezhető életfogytig tartó szabadságvesztés büntetéséből feltételelesen szabadlábra, ami sérti az Egyezmény 3. Cikkét.

[12] Hangsúlyozta, hogy aránytalan joghátrányba kerülne azokkal szemben, akiknek élet elleni cselekmények elkövetése miatt kiszabott büntetését 25 évben állapították meg az Egyezmény alapján.

[13] A Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételében, illetve további beadványában arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróság törvénytelenül ítélte életfogytig tartó szabadságvesztésre, mert az elkövetés időpontjában a terhére rótt cselekmény 10 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntetendő.

[14] Kitért arra is, hogy a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa ellentétes az EJEB gyakorlatával, amely újabb ügyeket indukál majd.

[15] A Kúria a felülvizsgálati indítványokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerint öt hivatásos bíróból álló tanácsban bírálta el.

III.

[16] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa az alábbiak szerint alapos, míg az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[18] A Be. 648. § c) pontja értelmében a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak az Alkotmánybíróság vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján is helye van.

[19] A Be. 649. § (4) bekezdése szerint nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

[20] Ezen felülvizsgálati ok a következők szerint megvalósult.

[21] Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt (Egyezmény) kihirdető 1993. évi XXXI. törvény 3. §-ában foglaltak szerint megtörtént az EJEB illetékességének és joghatóságának elismerése.

[22] Az Egyezmény 46. Cikk 1. bekezdése szerint a szerződő felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik az EJEB végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.

[23] Az EJEB joghatóságának, illetve ítélete kötelező érvényének Magyarország általi elismerése ténylegesen azáltal valósul meg, hogy törvényben biztosított annak lehetősége, miszerint az EJEB által megállapított egyezményisértést feloldó, már nem magában rejtő – tehát az Egyezménynek megfelelő – határozat születhessen a korábban jogerősen lezárt eljárás esetében.

[24] Az EJEB az I. rendű terhelt (és mások) kérelme alapján indult ügyben 2024. május 30. napján meghozott, és 2024. június 20. napján kiadott végleges ítéletében megállapította, hogy az Egyezmény 3. Cikkét megsértették.

[25] A Be. 651. § (3) bekezdése alapján a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésében meghatározott esetben a legfőbb ügyész hivatalból köteles a felülvizsgálati indítványt benyújtani.

[26] A legfőbb ügyész ezen kötelezettségének eleget tett, és felülvizsgálati indítványt nyújtott be a Kúriához.

[27] Az EJEB ítéletének véglegessé válását követően az I. rendű terhelt is felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

[28] A Be. 659. § (4) bekezdése alapján a Be. 649. § (4) és (5) bekezdésében meghatározott esetben a felülvizsgálati indítványt a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabály figyelmen kívül hagyásával, illetve a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével kell elbírálni.

[29] Az Egyezmény megsértésének jogi ténye a jogerős elítélés felülvizsgálatának törvényi oka.

[30] A felülvizsgálati ok megvalósulása azonban nem feltétlenül eredményezi a jogerős határozat megváltoztatását.

[31] A Be. 649. § (4) bekezdésére alapított felülvizsgálat esetében (is) a Kúriára tartozik annak vizsgálata, hogy a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján hozható-e felülvizsgálati eljárásban az Egyezménynek megfelelő határozat, vagy ahhoz az eljárás megismétlése szükséges.

[32] A Be. 659. § (4) bekezdés zárófordulatából következően elsődlegesen az EJEB ítélete szerinti döntést, az Egyezmény megsértésének tényét kell alapul venni, azonban ez nem jelenti azt, hogy a Kúria ne lenne figyelemmel az EJEB döntésének indokaira, tekintettel arra is, hogy az EJEB a független ítélezés külső, alkotmányos kontrollját jelenti.

[33] Az EJEB határozatai az eljárásban szereplő valamennyi félre, de csak rájuk nézve kötelező. A nemzeti bíróságokra az a feladat hárul, hogy a hatáskörükbe tartozó ügyekben a hatályos jogszabályok alkalmazása során az Egyezményt ne sértsék meg. A Kúriára emellett

az a kötelezettség hárul, hogy egyezményesértés miatt benyújtott felülvizsgálati ok esetén eljárjon, s ha az eljárás megismétlésére nincs szükség, akkor e rendkívüli jogorvoslatot a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével bírálja el.

[34] A Kúria jelen ügyben a következőket emeli ki, egyezően az EJEB ítéletében foglaltakkal (lásd az ítélet 8-11. pontját):

– A büntetések egy meghatározott minimális időtartam utáni automatikus felülvizsgálata fontos garanciát jelent a fogvatartottak számára az olyan fogvatartás kockázatával szemben, amely a 3. cikket sérti (Hutchinson kontra Egyesült Királyság ügy, Vinter és társai kontra Egyesült Királyság ügy);

– Az a tény, hogy a jelen ügyben a kérelmezők csak azt követően remélhetik a szabadulás irányába tett előrehaladásuk felülvizsgálatát, ha életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetésükből hosszú időt már letöltöttek, elegendő a Bíróság számára annak megállapításához, hogy a kérelmezők életfogytiglani szabadságvesztés-büntetése az Egyezmény 3. cikke alkalmazásában nem tekinthető csökkenthetőnek. Az ilyen hosszú várakozási idő indokolatlanul késlelteti annak hazai hatóságok általi felülvizsgálatát, hogy „az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt személy életében bekövetkezett változások olyan jelentősek-e, és a büntetés során a személy olyan előrehaladást tett-e a rehabilitáció irányába, amelyek alapján a további fogvatartás törvényes büntetőjogi indokokkal már nem igazolható” (lásd Vinter és társa ítélet 119. pontját).

– Ennélfogva megsértették az Egyezmény 3. Cikkét.

[35] A felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban az alapügyben eljáró bíróság az I. rendű terhelttel szemben az elkövetéskor (2007. augusztus 27.) hatályos Btk., az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával szabta ki a büntetést.

[36] Az 1978. évi IV. törvény 40. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés életfogytig vagy határozott ideig tart.

[37] Az 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdés alapján életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja. A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább húsz évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntethetősége nem évül el, legalább harminc évben határozza meg.

[38] Az 1978. évi IV. törvény 166. § (2) bekezdés a), c) és e) pontja értelmében a büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést előre kitervelten, más aljas indokból, illetőleg célból, valamint különös kegyetlenséggel követik el.

[39] A 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról (Bv. tv.) 188. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott tartamát letöltötte, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

[40] Az ügydöntő határozatban a bíróság az I. rendű terhelttel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést szabott ki, és nem zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, annak legkorábbi időpontját harminc évben határozta meg.

[41] Megállapítható, hogy az EJEB hivatkozott határozata a kérelemmel érintett jogerős ítélet vonatkozásában általánosságban utalt az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára és feltételeire vonatkozó magyar jogi szabályozásra.

[42] Az EJEB vizsgálta, hogy a felülvizsgálati mechanizmus megfelel-e az EJEB esetjogában lefektetett kritériumoknak. E körben az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték esetén a feltételes szabadságra bocsátás vizsgálatára törvényileg előírt hosszú várakozási időt kifogásolta (ítélet 9-10. pont).

[43] Az EJEB ítélete tehát nem állapította meg a Fővárosi Bíróság 12.B.493/2009/99. számú és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.156/2011/39. számú ítélete meghozatala során alkalmazott valamely jogszabály egyezményesértő voltát, így nem tekintette Egyezménybe ütközőnek az eljáró bíróságok által az I. rendű terhelt vonatkozásában alkalmazott 1978. évi IV. törvény 47/A. §-át sem.

[44] Az EJEB egyéb érdektelen személy és társai kontra Magyarország ügyben 2024. június 20-án hozott ítélete az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének meghatározására vonatkozó konkrét ítéleti rendelkezéseket nem kifogásolta, hanem a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás hiányosságát ítélte egyezményesértőnek. Ez azonban nem az ítéletet hozó bíróságok eljárására, és nem is a jogerős ügydöntő határozatra vonatkozik, a felrótt hiányosság jogalkalmazással nem pótolható, hanem kizárólag jogalkotással orvosolható.

[45] Ha pedig jogalkotásra van szükség, akkor felülvizsgálati ok nem valósul meg, nem keletkezik felülvizsgálati döntési jogkör, mert a hiányzó jogszabályt a Kúria nem alkothatja meg, s nem pótolhatja azt az Egyezmény közvetlen alkalmazásával. Jogszabálynak az Egyezménybe ütközését a hazai bíróságok és a Kúria sem állapíthatja meg. Az egyezményesértés megállapítása az EJEB hatáskörébe tartozik (EBH 2018.B.6.).

[46] A Kúria nem észlelt olyan, a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles.

[47] Ekként a Kúria a Legfőbb Ügyészség, valamint az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálva a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[48] *A döntés elvi tartalma:*

Az életfogytig tartó szabadságvesztésből való feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a jelenlegi törvényi szabálynál korábbi vizsgálatát lehetővé tevő, az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint hiányzó jogszabályt a Kúria nem alkothatja meg, s nem pótolhatja azt az Egyezmény közvetlen alkalmazásával. Jogszabálynak az Egyezménybe ütközését a hazai bíróságok és a Kúria sem állapíthatja meg.

IV.

[49] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[50] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. szeptember 9.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ